

чл. 266, ал. 1 от ЗЗД, във връзка с чл. 258 ЗЗД и чл.288 ТЗ и чл. 86 от ЗЗД.

Относно: окончателно плащане на възнаграждение за извършена работа и обезщетение за забава

Правилото на чл. 86, ал. 1 ЗЗД се прилага без да се прави разграничение между юридическите факти, които пораждат неизпълненото парично задължение. Предпоставки за приложението му, са наличието на парично задължение и на забава. Обезщетителна лихва по чл. 86 ЗЗД, може да се претендира при неплащане на следващо се обезщетение и се присъжда само тогава, когато има определен ден за изпълнение - от следващия ден, и само тогава, когато кредиторът е поканил длъжника да изпълни, след като не е имало конкретен ден за изпълнение - пак от деня, следващ получаване на поканата. В противен случай няма забава и мораторни лихви за минал период не се дължат/Р. № 131 от 18.02.2009г. по гр.д. № 6346/2007г., Г. К., IV Г. О. на ВКС/.

Решение от 09.05.2014 г. на Арбитражния съд при БСК по ВАД № 07/2013 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Драгия Драгиев

ЧЛЕНОВЕ: Нина Чилова

Тоньо Железчев

Производството е по реда на чл.38 и сл. от ЗМТА и чл.16 и сл. от Правилника на Арбитражния съд при Българската стопанска камара.

Ищецът е предявил срещу ответника обективно съединени иски за (сума) лева, представляваща окончателно плащане за извършена работа, съгласно данъчна фактура № XXX...г. и (сума) лева – обезщетение за забава в размер на законната лихва, изчислена върху неизплатената сума по данъчна фактура № XXX...г., за периода от деня, следващ датата на получаване на фактурата, до датата на подаване на исковата молба и законна лихва върху главницата, за периода от датата на предявяване на исковата молба до окончателното ѝ изплащане. Законна лихва върху претендираната главница за периода от датата на предявяване на исковата молба до окончателното ѝ изплащане.

Между ищеца като Изпълнител и ответника като Възложител е подписан договор, с който ищецът се е задължил да извърши монтаж на конструкция по приложен чертеж, с посочено ориентировъчно тегло на конструкцията. Съгласно договора, възнаграждението се определя на килограм конструкция – (сума) лв./кг., а точното количество ще се определи на база количествена сметка за действително изпълнените работи. Определен е срок за изпълнение на възложената работа в работни дни, считано от датата на подписване на договора и превеждане на аванс от 50%. Посочено е също, че тъй като Възложителят е искал да не се отлага изпълнението, Изпълнителят е започнал работа на обекта преди превеждане на уговорения аванс.

Сочи, че Възложителят е поискал изпълнение и на други дейности, непредвидени изрично в договора, включително и изработка на конструкция, а не само монтаж, като е поел задължение тези СМР да бъдат заплатени веднага след завършването им. Независимо от точното изпълнение на задълженията по договора, въвеждането на обекта в експлоатация и последвалото издаване на данъчна фактура № XXX...г. за (сума) лева без ДДС, и данъчна фактура № NNN...г за (сума)лева, е извършено само частично плащане от страна на Възложителя.

В резултат от проведена среща между страните, Възложителят се е съгласил, че извършената работа по количество съответства на посоченото в Справката на

Изпълнителя, но е коригирал посочените в Справката цени, като се съгласява, че след приспадане на платените суми, дължи на Изпълнителя (сума) лева, за която изпълнителят е издал фактура, която е била приета и подписана от Възложителя без възражения. Плащане по тази фактура не е постъпило, което е причина за изпращане на писмена покана за доброволно плащане, получена от ответника, но плащане отново не е последвало.

Ответникът в установения срок не е представил отговор на исковата молба и не е взел становище по предявените искове.

Съобщението за арбитражното заседание му е изпратено на адрес, посочен от ищеца и отразен в извлечение от Търговския регистър при Агенция по вписванията, относно актуалната търговска регистрация на ответника. Съобщението е върнато от пощенската служба като непотърсено. По молба на ищеца, исковата молба и приложенията към нея са изпратени на друг известен на ищеца адрес на ответника. Видно от Известие за доставяне с дата ..г., ответникът е получил исковата молба и приложенията за призоваване. Изложеното е основание, решаващият орган да приеме, че ответникът е редовно призован.

При разглеждане на делото в открито заседание, ответникът не е изпратил представител и не е взел становище по предявените искове.

Арбитражният състав е формиран при спазване на изискванията на чл. 27 от Правилника за работа на АС при БСК.

Арбитражната компетентност на АС при БСК произтича от арбитражната клауза съдържаща се в договора подписан между страните.

При установената по-горе фактическа обстановка, решаващият орган направи следните правни изводи:

Предявените от ищеца обективно съединени искове са с правно основание чл. 266, ал. 1 от ЗЗД, във връзка с чл. 258 ЗЗД и чл.288 ТЗ и чл. 86 от ЗЗД.

Предмет на предявеният основен иск е незаплатена част от уговореното възнаграждение за изпълнената от ищеца работа по договора.

Между страните е създадена облигационната връзка по силата на сключен договор. Възложителят е възложил, а Изпълнителя се е задължил да изпълни монтажни работи възлизащи на (сума) лева за килограм. В последствие, Изпълнителят е приел да изпълни допълнително възложени работи срещу възнаграждение. Сделката следва да бъде определена като търговска, по силата на презумпцията по чл. 286, ал. 3 ТЗ, тъй като всички елементи сочат на обстоятелството, че е свързана с упражняването на работа по занятие от страните. Това обуславя прилагането на нормите на ТЗ, респективно на ЗЗД - чл. 288 ТЗ. Предвидените в договора права и задължения на страните разкриват елементите на фактическия състав на договор за изработка - чл. 258 и сл. ЗЗД. С договора за изработка Изпълнителят се задължава на свой риск да изработи поръчаното от Възложителя, а след приемане на работата да получи договореното възнаграждение. В раздел IV, т. 4.2 е посочена ориентировъчна стойност на възложените за изпълнение СМР, приета от страните. Договорът е консенсуален, двустранен и възмезден. С оглед на принципа за еквивалентност на престациите заплащането следва да се извърши по действително определени цени, чийто размер в случая е установен от представената с исковата молба и приета като доказателство по делото Справка за извършени СМР. Касае се до изпълнение на възложена работа, по отношение на която върху ответника тежи задължението да я заплати по установения в договора ред и размер. Така конкретизиран, искът намира правното си основание в чл. 266, ал. 1 ЗЗД, неизпълнение на договорното задължение на Възложителя да заплати възнаграждението за приетата работа.

От представените и приети по делото доказателства Решаващият орган приема, че реално изпълнените от ищеца работи изцяло съответстват на предмета на договора.

Уважаването на предявената претенция с правно основание чл.266 от ЗЗД, – окончателно плащане за извършена работа, представлява по същността си възстановяването на възникнало парично задължение. При неизпълнение или забавено изпълнение на паричното задължение, на кредитора се дължи законната лихва от деня на забавата, без да се иска от него да доказва, че действително е претърпял вреда в размера на законната лихва.

Правилото на чл. 86, ал. 1 ЗЗД се прилага без да се прави разграничение между юридическите факти, които пораждаят неизпълненото парично задължение. Предпоставки за приложението му, са наличието на парично задължение и на забава. Обезщетителна лихва по чл. 86 ЗЗД, може да се претендира при неплащане на следващо се обезщетение и се присъжда само тогава, когато има определен ден за изпълнение - от следващия ден, и само тогава, когато кредиторът е поканил длъжника да изпълни, след като не е имало конкретен ден за изпълнение - пак от деня, следващ получаване на поканата. В противен случай няма забава и мораторни лихви за минал период не се дължат/Р. № 131 от 18.02.2009г. по гр.д. № 6346/2007г., Г. К., IV Г. О. на ВКС/.

За да бъде уважен искът, следва да бъде установено, че ответникът не е изпълнил паричното си задължение в срока, уговорен по договора, както и да се определи времето на забавата.

Въз основа на представените по делото доказателства, Арбитражният състав намира за установено настъпването на падежа на паричното задължение - представянето на данъчна фактура. Данъчната фактура с номер ХХХ, е с датаг. От деня, следващ деня на издаването ѝ, длъжникът изпада в забава и дължи обезщетение в размер на законната лихва

На основание § 16,ал.1 от Тарифите за дължимите арбитражни такси и разноски по спорове пред Арбитражния съд при БСК, на ищеца следва да се присъдят направените разноски по делото, включително изплатеното адвокатско възнаграждение.